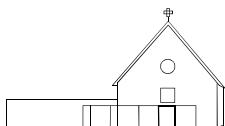

FÖRSTA KORINTIERBREVET

INNEHÅLL

Bakgrundsstudium	2
Dionysus	4
Översikt	4
Löpande Kommentar	5

Husbykyrkan – Lars Mörling 2016

FÖRSTA KORINTIERBREVET

BAKGRUND

(Lars Mörling 2016)

Författare: Aposteln Paulus (1:1). Brevet är skrivet under Paulus tredje missionsresa när han var i Efesus (16:5-9). Paulus var i Efesus år 54-57 och han ger ett intryck av att hans vistelse där närmar sig slutet (16:8). Vi daterar därför brevet till år 56-57. Paulus hade blivit informerad om problemen i församlingen av ett antal personer som besökt aposteln (1:11, 16:15-18).

Sekreterare: Det finns en möjlighet att Sostenes som var tillsammans med Paulus när brevet skrevs var hans sekreterare (1:1). Det kan vara den synagogföreståndare med samma namn som misshandlades inför landshövdingen Gallio, när Paulus var i Korint första gången (Apg 18:17).

Brevbärare: Mycket talar för att Timoteus, som snart skulle besöka Korint, också var brevbäraren (4:17, 16:10-12).

1. Efesus

2. Filippi

3. Tessalonika

4. Berea

5. Korint

Korint låg i södra delen av dagens Grekland och var en mycket gammal stad. Vid den gamla staden fanns ett stort Afroditetempel (romarnas Venus). Hon var en kärleksgudinna. Vid det templet tjänade enligt uppgift 1000 tempeltärnor genom prostitution. Detta stora tempel och hela staden totalförstördes 146 f.Kr.

Korint återuppbyggdes av Caesar hundra år senare år 46 f.Kr. och blev huvudstad i den romerska provinsen Akaja. Staden var strategiskt placerad och hade hamnarna Lekaion i nordväst och Kenkrea i öster. Idag finns en grävd kanal vid Korint, där stora fartyg passerar igenom.

På Paulus tid hade Korint c:a 300 000 invånare från många folkslag. Man räknar med att minst 100 000 av befolkningen var slavar. I Korint, som i de flesta större

städer i Romarriket var prostitution vanligt. Korint hade många tempel till t.ex. Apollo, Afrodite och Artemis.

Kulten av Dionysus, som romarna kallade Bacchus var sannolikt mycket stor i Korint och kan förklara en hel del av de problem som fanns i just den här församlingen. Dionysus var en vingud och man drack sig berusad av vin vid denna kult.

Paulus kom till Korint år 51 på sin andra missionsresa och församlingen grundades genom aposteln (4:15). Korint hade en synagoga och det var här som församlingen startade (Apg 18:4). När Paulus slutligen drevs ut ur synagogan tog han evangeliet till hedningarna (Apg 18:5-8). Jesus uppenbarade sig för Paulus i en syn: *En natt sade Herren i en syn till Paulus: "Var inte rädd, utan tala och låt dig inte tystas!"¹⁰ Jag är med dig. Ingen ska röra dig eller skada dig, för jag har mycket folk här i staden.*" (Apg 18:9-10). Paulus förstod att han skulle stanna kvar en period i Korint för att slutföra uppdraget och han stannade i 1 ½ år (Apg 18:11).

Mottagare: De troende i Korint (1:2). Församlingen bestod av både judar och hedningar. Bland hedningarna var de flesta från de lägsta samhällsklasserna (1:26-29). Men det fanns några som var ifrån de högre klasserna i församlingen. Man har hittat en inskription som lyder: "Erastus, anlade denna trottoar på egen bekostnad som tack för sitt ämbete". Inskriptionen är daterad till mitten av första århundrade e.Kr. Det är möjligt att det är samme Erastus som kallas "*stadens kassör*" i Romarbrevet 16:23 (Romarbrevet var skrivet från Korint under Paulus 3:e missionsresa).

När vi läser brevet förstår vi att Paulus skrivit ett tidigare brev som gått förlorat (5:9-10). Vi inser också att korintierna har skrivit till Paulus (7:1). Upprepningen av "*i fråga om*" syftar troligen på ett brev från korintierna där de tagit upp olika frågor (8:1, 12:1, 16:12).

Syfte:

- att korrigera djupa problem i församlingen
- att svara på korinternas brev och frågor
- att instruera om insamlingen till Jerusalem (16:1-4)

DIONYSUS

Dionysus, som romarna kallade Bacchus, var vinets gud. Dyrkan av Dionysus var mycket gammal och eftersom kulten var hemlig finns det bara några få bevarade texter som beskriver hur Dionysus dyrkades. Men eftersom Dionysus var en vingud så avbildades han på vinkaraffer och vinbägare på ett sätt som gör att man trots allt har fått en ganska tydlig bild av de centrala delarna av kulten. Den romerske historikern Livy (59 f.Kr. – 17 e.Kr.) skrev om Dionysus-kulten. Han gav bakgrunden till det faktum att den romerska senaten förbjöd kulten 186 f.Kr. Senaten kom fram till att kulten förstörde alltför många unga människor i Rom. Men efter en tid återkom dyrkandet av Dionysus och på Paulus tid fanns ett tempel för Dionysus i Korint.

Vinkaraff från 500-talet f.Kr. Dionysus är han i mitten med Menader och Satyrer. Senare blev Menaderna oftast avbildade som halvnakna dansande kvinnor. Satyrerna blev oftast avbildade som brunstiga varelser som drogs till Menader. Satyrerna var till hälften män och till hälften bockar eller hästar.

Kulten leddes av en form av prästinnor. Det var ofta ungdomar som invigdes i kulten. Man använde vin och kom via dans i extas. Man släppte loss sina hämningar och det förekom sexuell lössläpphet mellan män och kvinnor, homosexualitet, identitetsbyten mellan manligt och kvinnligt och vice versa. Det finns vissa uppgifter om en sorts tungotal och ett slags profeterande, men även om våldsamheter och omoral i bred bemärkelse. Det är troligt att just den här kulten ligger bakom många av de problem som fanns i församlingen i Korint.

ÖVERSIKT

- Inledning (1:1-9)
- Undervisning mot splittring inom församlingen (1:10-4:21)
- Undervisning om omoral och äktenskap (5:1-7:40)
- Undervisning om avgudaoffer och försakelse (8:1-11:1)
- Undervisning om gudstjänstfirande (11:2-14:40)
- Undervisning om de dödas uppståndelse (15:1-58)
- Förmaningar och hälsningar (16:1-24)

FÖRSTA KORINTIERBREVET - Löpande Kommentar

(Lars Mörling 2016)

I. Inledning (1:1-9)

A. Paulus och Sostenes hälsar församlingen i Korint (1:1-3)

1. Paulus var Jesu Kristi apostel (1:1)

Paulus auktoritet som apostel var ifrågasatt i Korint (1Kor 9:1-3, 2Kor 10-11). Han beskrev sin tjänst på flera ställen. Han såg sig bl.a. som Kristi tjänare och en betrodd förvaltare av Guds hemligheter (1Kor 4:1-2).

2. Sostenes kan ha varit sekreteraren (1:1)

Det är anmärkningsvärt att Paulus tillsammans med den okände Sostenes hälsade till församlingen i Korint. Det finns en möjlighet att Sostenes var brevets sekreterare och att det är samma person som misshandlades inför landshövdingen Gallio, när Paulus var i Korint första gången (Apg 18:12-17).

3. Församlingen bestod av Guds kallade och heliga folk (1:2-3)

I Kristus är församlingen Guds heliga folk, ett folk som är avskilt för Gud. Församlingen är dessutom Guds heliga tempel, där Gud bor (1Kor 3:16-17).

B. Paulus tackade Gud för att korintierna var välsignade (1:4-9)

All välsignelse som vi fått som kristna har vi fått i Kristus, men aldrig utan Kristus (4:7).

1. Församlingen var rik på tal och insikt (1:4-6)

Kombinationen tal och insikt var en kombination som var viktig för grekerna i Korint (1Kor 1:20, 2Kor 8:7). Det fanns ett sofistikerat sätt att tala, en retorik som var kopplad till insikt, kunskap, vishet och filosofi. Det är sannolikt att Paulus inte behärskade denna talekonst (2Kor 11:5-6). Han menade också att denna form av retorik kunde försvaga själva evangeliet (1Kor 1:17, 2:1).

2. Församlingen hade alla nådegåvor (1:7)

I Kristus var församlingen välsignad med alla nådegåvor, vilket är ett ämne som utvecklas i kapitel 12-14.

3. Gud skulle bevara församlingen (1:8-9)

Det är Gud som kallat oss in i gemenskapen med sin son Jesus Kristus. Det är Gud som bevarar de troende till "*Jesu Kristi dag*" d.v.s. tills Jesus kommer tillbaka.

II. Undervisning mot splittring inom församlingen (1:10-4:21)

A. Paulus beskriver problemet (1:10-17)

Problemet var att församlingen var på väg att splittras upp i olika falanger.

1. Målet var att vara ett i Kristus (1:10)

Det var Kristus, med start i Kristi kors, som var fokus i den enhet som Paulus talade om (1Kor 1:18).

2. Paulus hade fått info från Kloes familj (1:11)

I bakgrundsstudiet la vi märke till att Paulus hade blivit informerad om problemen i Korint genom församlingsmedlemmar som besökt honom i Efesus.

3. Församlingen höll sig till favoritlärare (1:12-16)

Någon höll sig till Paulus, han som grundat församlingen. Någon höll sig till Apollos, som kunde den grekiska retoriken. Någon höll sig till Kefas (Petrus), han som var ledare för urkyrkan i Jerusalem och några höll sig till Kristus! Detta problem kommer att behandlas i de fyra första kapitlen.

4. De måste tillbaka till Kristus och hans kors (1:17)

Paulus kommer nu att visa vilken grund de måste ha. De måste tillbaka till Kristus och specifikt den korsfäste Kristus.

B. Kristi kors var Guds dårskap och Guds visdom (1:18-2:16)

1. Kristi kors var Guds kraft till frälsning (1:18, Rom 1:16-17)

För de som gick förlorade var talet om en korsfäst frälsare ren dårskap. Men för de troende fanns Guds kraft till frälsning i just detta budskap.

2. Världens visdom blev till dårskap (1:17-23)

Trots grekisk filosofi och tänkande nådde den antika människan inte fram till Gud och det är likadant idag eftersom inte heller modern filosofi inte har lett till att människan funnit Gud. Om vi antar att Bibeln har rätt i sitt

påstående att alltings ursprung är en enda Gud, som skapat världen och allt liv (Apg 17:24-25), då måste Gud vara den mest fundamentala sanningen. Den som missat honom har faktiskt missat det mest väsentliga i hela universum, den yttersta verkligheten.

För grekerna var talet om en frälsare som avrättats på ett kors ren dårskap. Det blev inte lättare när Paulus sedan påstod att den avrättade frälsaren uppstått i sin kropp. För grekerna var kroppen och det materiella något lågt i jämförelse med människans själ och ande. Det var därför Paulus mötte så hånfulla reaktioner när han talade om uppståndelsen (Apg 17:32, 26:23-24).

För judarna var talet om en korsfäst Messias en stötesten (1Kor 1:23). Det berodde på deras förväntningar på att Messias skulle träda fram som en segerrik kung som skulle återupprätta Israel som stat och regera i Jerusalem. Dessutom ansågs den vara förbannad som var upphängd på trä (5Mos 21:22-23).

3. Kristi kors var Guds vishet (1:24-25)

För de troende blev Guds kraft och Guds visdom uppenbarad genom den korsfäste Kristus (1:18). Påståendet att *"Guds dårskap är visare än människor, och Guds svaghet är starkare än människor."* (1Kor 1:25) syftar på evangeliet om den korsfäste Kristus som i all svaghet gav sig som ett offer för en förlorad värld.

4. Gud utvalde de svaga och de föraktade (1:26-28)

De flesta som kom till tro på *"Guds svaghet och dårskap"* i Korint var från de lägsta grupperna i samhället. Många av dem var sannolikt slavar. Gud kallade just den här gruppen av svaga och föraktade människor till frälsning i Kristus.

5. Den svage har allt i Herren (1:29-31)

Anledningen till att Gud fokuserade på de svagaste och lägsta var att han inte ville att människan skulle berömma sig av sin egen förträfflighet inför honom (1Kor 1:29) utan den som skulle berömma sig skulle berömma sig av Herren (1Kor 1:31).

Den svage förtröstar inte på sig själv utan på Herren för sin frälsning. Allt den troende har det har han i Kristus. *"Tack vare honom (Gud) är ni i Kristus Jesus. För oss har han blivit vishet från Gud, rättfärdighet, helgelse och återlösning,"* (1Kor 1:30). Det grekiska ordet *"apolytrosis"* som här översatts

till *"återlösning"*, var ett ord som användes när slavar köptes fria. Här syftar ordet på vår slutliga befrielse från den här trasiga världen till en ny återupprättad bättre värld, alltså något som ligger i framtiden på samma sätt som i Luk 21:28, Rom 8:23, Ef 1:14.

C. Paulus kom i svaghet utan världens visdom (2:1-5)

1. Paulus var ett med sitt budskap om den korsfäste Kristus

Paulus beskrev hur han första gången kom till Korint i all svaghet. Allt tyder på att han kom dit ensam direkt från Aten och att Silas och Timoteus inte var med honom (Apg 18:1-5). Paulus predikan var koncentrerad kring den korsfäste Kristus (1Kor 2:2), fast han visste att det budskapet var en dårskap för grekerna och en stötesten för judarna men för de som tog emot evangeliet var budskapet en Guds kraft till frälsning (1Kor 1:23-24).

2. Resultatet blev en församling grundad på Guds kraft

Resultatet blev också att korintiernas tro var grundad, inte på människors visdom, utan på Guds kraft d.v.s. på budskapet om Kristi kors (1Kor 2:5, 1:17-18).

D. Bara Guds församling förstår Guds vishet (2:6-16)

Trots att budskapet om korset var både en dårskap och en stötesten för dem som förkastade den korsfäste Kristus, så fanns ändå Guds vishet i Kristus. Världen kan inte förstå sig på visheten i Kristus utan den uppenbaras bara för de troende genom Guds Ande.

1. Denna världens härskare korsfäste Jesus

Som stöd för sitt påstående tar Paulus upp det faktum att de judiska och romerska makthavarna dömde *"härlighetens Herre"*, Jesus Kristus, till att avrättas genom korsfästelse. Paulus backade dessutom upp sitt påstående med att hänvisa till Jesaja 52:13-53:6, som handlar om Herrens lidande tjänare som skulle offras för all synd. Där står det om kungar som förstummas inför budskapet och om frågan: *"Vem trodde vår predikan, för vem var Herrens arm uppenbarad?"* (Jes 53:1).

2. Den helige Ande uppenbarar Guds vishet i Kristi kors

Djupen i Guds visdom kan bara den som har Guds Ande blicka in i. Det handlar nämligen om: *"Vad ögat inte sett och örat inte hört och människans"*

hjärta inte anat, det har Gud berett åt dem som älskar honom. Gud har uppenbarat det för oss genom sin Ande. Anden utforskar allt, även djupen i Gud.” (1Kor 2:9-10).

3. Paulus har undervisat om Guds vishet i sina 13 brev

Först tänker man: Vad synd att inte Paulus har förklarat Guds hemliga visdom för oss! Sedan inser man att det är precis det han har gjort i sina brev, här i första Korintierbrevet och inte minst i Romarbrevet och Efesierbrevet. Se hur Paulus tackar och ber i dessa brev (Rom 11:33-36, Ef 1:17-18, Ef 3: 14-21).

E. Församlingen är Guds verk i Kristus (3:1-4:21)

1. Korinternas problem med köttet (3:1-3)

Det som hindrade korintierna från att till fullo förstå Guds vishet i Kristus var deras andliga tillstånd. Paulus liknade dem vid andliga bebisar som fortfarande behövde mjölk. Han säger att de var i ett köttsligt tillstånd, vilket för tankarna till hans undervisning om Anden och köttet i Galaterbrevet, som också var skrivet från Efesus. (Gal 5:16-25).

2. Paulus och Apollos var bara tjänare (3:4-9)

Problemet var att korinterna höll sig med favoritlärare och att detta höll på att splittra församlingen. Paulus betonade att han och Apollos bara var tjänare (slavar) och att Kristus var deras herre. Som tjänare hade de olika uppgifter i Guds trädgård. Paulus planterade och Apollos vattnade men det var ju Gud som gav växten!

3. Kristus är grunden och alla byggnadsarbetare ska prövas (3:10-15)

Församlingens grund är viktigast d.v.s. Kristus. Det handlar om den korsfäste Kristus han som gav sitt liv för oss alla (1Kor 2:1-5). Paulus och Apollos hade byggt på den grunden och deras byggnadsverk skulle prövas ”den dagen”, när de skulle stå inför Kristi domstol. De skulle få lön beroende på hur de byggt (1Kor 4:1-5). Samtidigt kan vi se hur vi byggt våra församlingar på denna enda grund och t.o.m. hur vi byggt våra egna liv, eftersom vi alla måste stå inför Kristi domstol (2Kor 5:9-10). Det är viktigt att se att även om byggnadsverket brinner upp så kan det inte påverka frälsningen i Kristus (1Kor 3:14-15). Paulus tar bilden av elden som prövar byggnadsmaterialet, det finns nämligen bra eller dåligt material, sådant som består sådant som inte består i Guds test.

4. Församlingen är Guds heliga hus som han byggt (3:16-17)

Församlingen byggs på Kristus, han som är den enda grund som finns för den kristna kyrkan. Paulus säger att församlingen är helig, den är Guds tempel. Gud bor mitt ibland oss genom sin Ande. Vi är Guds heliga folk (1Kor 1:2). Den som fördärvar Guds församling genom irrläror och mycket annat kommer att få Guds dom.

5. Vi ska inte bygga på människor utan bara på Gud (3:18-23)

Den som anser att han är vis efter den här världens måttstock måste först bli en dåre, säger Paulus. Vad han menar är att vi måste tillbaka till Kristus och hans kors. Det var det budskapet som var dårskap för grekerna men Guds kraft till frälsning för den troende (1Kor 1:18-25). Vare sig korinterna eller vi ska bygga på människor och deras vishet, inte ens om vi talar om Paulus och Apollos. Vi ska enbart bygga på Kristus. Det är också i Kristus som allt tillhör oss d.v.s. allt tillhör Gud och i Kristus är allt vårt. (1Kor 1:4-5, 3:22-23). Gud är väldigt rik och alla hans rikedomar finns i Kristus.

6. Paulus och Apollos var Guds förvaltare (4:1-5)

Paulus och Apollos var Herrens tjänare och förvaltare. Paulus hade fått ett budskap att förvalta, där Kristus och hans kors var centralt. Det som förväntades av honom som förvaltare av allt det som var Herrens, det var att han var en trogen förvaltare. Det var också därför han en dag skulle få stå till svars inför Herren och svara för hur väl han hade förvaltat Guds evangelium.

7. Vi är förvaltare av allt vi äger i Kristus (4:6-7)

Paulus var noga med att påpeka att allt vi kan och vet i den kristna tron har vi fått från Herren. Därför har ingen någon anledning med att skryta över sin kunskap eller sin förmåga och inte heller över sin favoritlärare.

8. Paulus tjänst jämförs med korintiernas förställningar (4:8-13)

Korinterna hade föreställningar som liknar vår tids framgångsteologi, som utlovat bl.a. framgång, rikedom och hälsa. Paulus skrev: *"Ni är redan mätta, ni är redan rika, ni har blivit kungar och det utan oss. Jag skulle önska att ni verkligen hade blivit kungar, så att vi kunde regera tillsammans med er!"* (1Kor 4:8). Han upprepar ordet *"redan"* två gånger vilket tyder på att vi faktiskt har allt detta i Kristus, men att det har ännu inte kommit i sin fullhet utan ligger i framtiden.

- **Guds rike är här men har ännu inte kommit på ett fullkomligt sätt**
Jesus sa att Guds rike hade kommit (Mark 1:15), samtidigt som han lärde sina lärjungar att be att riket skulle komma (Matt 6:10). Vi ser samma undervisning här hos Paulus. Guds rike hade kommit i kraft (1Kor 4:20). De troende ägde allt i Kristus (1Kor 3:21-23, 1:4-5), samtidigt krävdes det omvändelse för att Guds rike skulle kunna ärvas i framtiden (1Kor 6:9-11). Guds domar skulle snart gå över världen (1Kor 7:29-31). Jesus skulle komma tillbaka (1Kor 4:4-5). Det verkar som om korintierna inte hade tagit till sig att riket skulle komma i sin fullhet först när Jesus kommit tillbaka.
- **Paulus tjänst var ett med budskapet om Kristi kors**
När Paulus beskrev sin apostlatjänst i fullständigt utgivande av sig själv så framstod hans liv i bjärt kontrast till korintiernas föreställningar. Paulus levde ett liv som var ett med budskapet om Kristi kors. Hans Herre hade också lidit, blivit hånad och förföljd. Paulus hade dessutom framställt evangeliet om den korsfäste Kristus i enkelhet och svaghet (1Kor2:1-5). Det är viktigt att även lägga märke till kontrasten mellan hur Paulus beskrev sin apostlatjänst och hur en del av dagens moderna apostlar ofta lever mer efter korintiernas felaktiga föreställningar än efter aposteln Paulus exempel (jämför punkt 8 på sidan 10).
- 9. **Timoteus jämfördes med korintierna (4:14-21)**
Paulus påpekade att han var korintiernas andliga pappa: *"För även om ni skulle ha tiotusentals uppfostrare i Kristus, så har ni ändå inte många fäder. Det var jag som i Kristus Jesus födde er till liv genom evangeliet."* (1Kor 4:15). Som deras pappa har han en uppgift att fostra dem och han ber dem att bli hans efterföljare. Paulus ställde slutligen fram Timoteus som en exemplarisk son och faktiskt en storebror som de borde lyssna till och efterlikna. Timoteus skulle snart besöka Korint och var sannolikt brevbäraren av det här brevet. Timoteus skulle undervisa och förbereda korintierna inför Paulus besök, om ett antal månader (1Kor 16: 5-8).

III. Undervisning om omoral och äktenskap (5:1-7:40)

A. Otuktssynder i församlingen (5:1-13)

1. Äktenskap i förbjudna led – Församlingstukt (5:1-5)

En församlingsmedlem levde ihop med sin styvmor. Den typen av sexuell förbindelse var förbjuden i Mose lag (5Mos 22:30, 5Mos 27:20). Det var inte

ens accepterat i Romarriket (1Kor 5:1). Paulus krävde att personen skulle uteslutas ur församlingen. Syftet var att han skulle omvända sig och därför är det glädjande att upptäcka att han till sist kunde välkomnas tillbaka till gemenskapen (2Kor2:1-10).

2. Omvändelsen var nödvändig (5:6-13)

Paulus pekade på Jesus som vårt påskalamm och det faktum att vi kristna ständigt lever i påsken, det osyrade brödets högtid. Vid den högtiden måste all surdeg och jäst städas bort ur de judiska hushållen (2Mos 12:15). Man fick bara äta osyrat bröd. Paulus lät surdegen syfta på synden och visade att korinterna behövde städa ut synd ur sina liv och sin församling (1Kor 5:6-8). Vi förstår här att Paulus skrivit ett tidigare brev till Korint (1Kor 5:9), där han redan räknat upp ett antal synder som fanns i församlingen och uppmanat till omvändelse.

B. Processer inför hednisk domstol (6:1-7)

Tydligen fanns en ekonomisk tvist mellan troende i församlingen som verkade bottna i girighet. Paulus förebrådde dem för att de processade inför hedningar. Dessutom vände han sig mot girigheten och tyckte precis som Jesus att de inte borde sitta fast i det materiella (1Kor6:7, Luk 6:27-36).

C. Faran att missa Guds rike (6:9-11)

Paulus räknade upp specifika synder, som vi anar fanns i Dionysuskulten i Korint (se bakgrundsstudiet). Han betonade att de måste vända sig bort från dessa synder för att de inte skulle missa Guds rike: *"Vet ni inte att orättfärdiga inte ska få ärva Guds rike? Bedra inte er själva! Varken sexuellt omoraliska eller avgudadyrkare, varken äktenskapsbrytare eller de som utövar homosexualitet eller som låter sig utnyttjas för sådant, varken tjuvar eller giriga, varken drinkare, förtalare eller utsugare ska ärva Guds rike. Sådana har några av er varit. Men ni har tvättats rena, ni har blivit helgade, ni har förklarats rättfärdiga i Herren Jesu Kristi namn och i vår Guds Ande."* (1Kor 6:9-11). Om man inte ansåg att omvändelse från detta var nödvändigt var risken stor att man bedrog sig själv.

D. Våra kroppar är Guds tempel (6:12-20)

Det verkar som om några sa att allt kroppen har begär till bör tillfredsställas. Paulus påpekade att magen visserligen var till för maten men han gick helt emot tanken att kroppen var till för otukt. Kroppen, sa Paulus, var till för Herren. Det är genom våra kroppar vi tjänar Gud och uttrycker Guds vilja i världen (1Kor 6:12-13, Rom 12:1-2). Precis som Jesus uppstod i sin kropp till

det oförgängliga eviga livet, så ska vi en dag uppstå i oförgängliga kroppar (1Kor 6:14, 15:47-50). Paulus sa att vi inte äger våra kroppar utan att de tillhör Herren och att vi är en Ande med honom (1Kor 6:15-17). Vi är tempel åt Guds Ande som bor i oss. Herren har betalat ett högt pris för att friköpa oss, nämligen sitt eget blod (1Kor 6:18-20, 1Pet 1:18-19).

E. Det kristna äktenskapet (7:1-40)

Paulus har just undervisat att korinterna behövde omvända sig från ett antal synder och särskilt sådana som rörde sexuell omoral (1Kor 5-6). Nu kom han med svaret, vad de skulle omvända sig till.

1. Celibat är bäst och äktenskap är bra

Paulus ansåg att ett liv i celibat som ogift var att föredra framför äktenskapet (1Kor 7:1, 8, 38). Han menade att den som var ogift kunde leva helhjärtat för Herren på ett sätt som den som var gift inte kunde (1Kor 7:32-35). Han lärde att ett fritt valt celibat ändå krävde en nådegåva från Herren (1Kor 7:7). Han angav förföljelsen som drabbade de första kristna som en viktig orsak för ett liv i celibat. Även de gifta var drabbade av förföljelsen och de tvingades att delvis leva som om de inte var gifta och kunde njuta av den här världen, en värld var på väg att gå under (1Kor 7:27-31). På många ställen i sina brev tycks Paulus ha väntat sig att Jesus skulle komma tillbaka i hans generation. Gud vill tydligen att varje generation kristna ska vara väntande och redo inför Jesus återkomst.

Paulus var tydlig med att äktenskapet mellan man och kvinna ändå var normen för de allra flesta (1Kor 7:2). Paulus gav ett starkt råd att de skulle gifta sig med en troende (1Kor 7:39). I det kristna äktenskapet äger båda makarna rätt till den andras kropp (1Kor 7:3-5) d.v.s. att man inte bör vara ifrån varandra under en längre tid utan gemensam överenskommelse.

2. Äktenskap och skilsmässa (7:8-16)

Paulus lärde att äktenskapet var en livslång förening mellan man och kvinna, en förening som bara döden kunde bryta på ett naturligt sätt (1Kor 7:39). Paulus var tydlig med att en kristen inte fick skilja sig. Om katastrofen ändå inträffade och de skilde sig så fick de inte gifta om sig, utan målet var att de skulle försonas igen. För sin stränga undervisning om omgiftet åberopade han ett bud från Jesus Kristus (1Kor 7:10-11, se Jesus syn på dessa frågor på nästa sida).

Paulus tillät inte ens en troende som var gift med en otroende att skilja sig (1Kor 7:12-14). Men om den som var otroende ville skilja sig från den troende så skulle den troende gå med på skilsmässa (1Kor 7:15-16).

F. Paulus syn på äktenskap, skilsmässa och omgifte

1. Äktenskap och relationen mellan Kristus och församlingen (Ef 5:22-33)

- Det handlade om en relation i kärlek och respekt där två blir ett.
- Hustruns kallelse speglade församlingens relation till Kristus.
- Mannens kallelse speglade Kristus relation till församlingen.

2. Ett äktenskap gäller hela livet (1Kor 7:39, Rom 7:1-3)

- Endast döden kan på ett naturligt sätt bryta ett äktenskap.

3. En kristen fick inte skilja sig (1Kor 7:10-11)

- Skulle en kristen ändå skilja sig fick han inte gifta om sig.
- Skulle en kristen skilja sig var målet försoning.

4. Äktenskap mellan troende och icke-troende (1Kor 7:12-16)

- En troende fick inte skilja sig även om den andra var otroende.
- En icke-troende får skilja sig från en troende.

5. Sammanfattning av Paulus syn på äktenskap och skilsmässa

Paulus undervisade att äktenskapet skulle spegla Kristus relation med sin församling, där de två var förenade till ett. Han lärde att endast döden kunde naturligt bryta ett äktenskap. Den troende fick inte skilja sig. Om detta trots allt skedde, fick den troende inte gifta om sig. Målet var att de två skulle försonas igen. Den icke-troende kunde skilja sig från den troende. Den troende blev i sådant fall fri till omgifte.

G. Jesu syn på äktenskap, skilsmässa och omgifte

1. Skilsmässa var vanligt på Jesu tid (Matt 19:1-3)

- Skilsmässobrevet var ett fribrev till omgifte som gavs till kvinnan.

2. Jesus gick förbi gamla förbundet till ursprunget (Matt 19:4-9)

- Man och kvinna förenas till ett i äktenskapet (Matt 19:4-5).
- Människan får inte skilja det Gud fogat samman (Matt 19:6).
- Det stora problemet var omgiftet (Matt 19:9).
- Äktenskapsbrott kopplades till omgiftet (Luk 16:18).
- Endast otukt var giltig orsak till skilsmässa och omgifte (Matt 5:31-33, 19:9).

3. Sammanfattning av Jesus syn på äktenskap och omgifte

Jesus undervisade att äktenskapet var en livslång förening mellan en man och en kvinna. Han undervisade att vad Gud fogat samman till ett, får människan inte skilja åt. Den som skilde sig och gifte om sig begick äktenskapsbrott. Endast otukt d.v.s. otrohet, var en giltig orsak till skilsmässa och omgifte.

IV. Undervisning om avgudaoffer och försakelse (8:1-11:1)

Varför var detta med kött som offerats till avgudar en så stor fråga bland de första kristna? Jo, det berodde på att evangeliet hade spritts i Romarriket där det fanns avgudatempel och altaren överallt. Det innebar i sin tur att allt kött som såldes på marknaden först hade offerats till avgudar. För många judar var detta kött orent och de hade dessutom bibelstöd för sin åsikt. Daniel och hans vänner ville inte äta det babyloniska offerköttet, utan bad sina överordnade att bara få äta grönsaker istället och detta välsignade Gud dem för (Daniel 1:8-16). Den helige Ande och apostlarna hade år 49/50 e.Kr. beslutat vad som skulle gälla för de kristna ute i Romarriket: *"Den helige Ande och vi har beslutat att inte lägga på er någon mer börda förutom följande nödvändiga regler: **att ni håller er borta från kött offrat till avgudar, från blod, från kött av kvävda djur och från sexuell omoral. Ni gör rätt om ni undviker sådant. Allt gott!"** (Apg 15:28-29).* Aposteln Paulus fick därefter i uppdrag att förmedla detta till alla församlingar han varit med om att grunda. När han skrev Romarbrevet så tog han upp samma problem (kap 14). Hans undervisning där gick ut på att inte döma vare sig den som äter eller den som inte äter köttet. Däremot skulle man visa särskild hänsyn till den som för sitt samvetes skull inte ville äta av köttet.

A. Visa hänsyn för varandra (8:1-13)

1. Kunskap och kärlek (8:1-6)

Kunskapen kunde blåsa upp människor till högmod men kärleken, sa Paulus, kunde bygga upp människor (1Kor 8:1-2). Kunskapen att det bara fanns en Gud och att han skapat allt ledde till insikten att all mat som Gud skapat kunde ätas.

2. Kunskapen kunde leda till att kristna syskon föll i synd (8:7-13)

Paulus slog fast att vare sig man äter eller inte så för det oss inte närmare Gud (1Kor 8:7-8). Men att använda sin kunskap så att man till och med kunde gå in i ett avgudatempel för att äta offermåltiden. Detta kunde då bli orsak till att den som nyligen lämnat offerkulten frestades att återvända till

avguderiet (1Kor 8:9-12). Om detta låg i ena vågskålen så ville aposteln hellre avstå från allt offerkött (1Kor 8:13).

B. Paulus försakade sina rättigheter (9:1-27)

1. Paulus räknade upp olika slags rättigheter (9:1-18)

Paulus räknade sedan upp ett antal rättigheter som han av fri vilja avstod ifrån för Kristi och evangeliets skull. Tanken var att korintierna skulle vara villiga att försaka sina rättigheter och tänka på de svaga, de som hade problem med köttet från avgudaoffer.

2. Paulus blev allt för dem han var kallad till (9:19-23)

Paulus visade att han identifierade sig med de människor Gud hade kallat honom till. Han räknade upp: *"judar"*, *"de som står under lagen"* (icke-judar som hade konverterat till judendomen), *"de som är utan lag"* (avguda-dyrkarna i Romarriket) och Paulus sa att han blev allt för dessa grupper för att vinna dem för Kristus.

I det här avsnittet ser vi också grundprincipen för en tvärkulturell kommunikation av evangeliet, nämligen att det är förkunnaren som ska identifiera sig med mottagaren av evangeliet.

3. Korinterna skulle följa Paulus exempel (9:24-27)

Paulus tog exempel från sportvärlden som visade att den som ville vinna måste försaka sin bekvämlighet och avstå från många olika rättigheter. Paulus levde själv på det sättet och han uppmanade korintierna att vara helt inställda på att nå mållinjen till evigheten med Herren: *"Vet ni inte att av alla löparna som springer på arenan är det bara en som får priset? Spring så att ni vinner det. Alla som tävlar måste ha disciplin i allt – de gör det för att vinna en segerkrans som vissnar, vi för att vinna en som aldrig vissnar."* (1Kor 9:24-25).

C. Varnande exempel från Moses tid (10:1-13)

Paulus visade att de synder som pågick i Korint liknade synder som Israels barn begick under Moses tid.

1. Hela Israels folk fick del av Guds handlande (10:1-4)

Paulus betonade att alla i Israels barn fick vara med om Guds under. Han räknade upp hur Gud var närvarande i ett moln, hur folket tågade genom Röda havet, hur Herren försåg med manna att äta och vatten att dricka. Han sa att de blev döpta till Mose som en parallell på hur vi i NT blir döpta till

Kristus (Gal 3:27). Han påstod att maten och drycken var andlig och att vattnet kom från Kristus. Hur kunde Kristus vara med Israels barn under Moses tid? Gud är en. Han är Fader, Son, Helig Ande i en Gud. Utifrån Paulus undervisning på många ställen om Jesus gudom är det egentligen självklart att Kristus var med i undren på Moses tid (1Kor 10:4,9).

2. De flesta i folket syndade och dömdes av Gud (10:5-10)

Det faktum att Gud till slut dömde de flesta av Israels barn blev ett varnande exempel för korintierna, som brottades med liknande synder (1Kor 5:9-11, 6:9-11, 8:10-11, 10:20-22).

3. Alla exemplen skrevs ned för att varna oss (10:11-13)

Paulus gick så långt i jämförelsen mellan GT:s och NT:s församling att han påstod att Moseböckernas varnande exempel var skrivna för oss: *"Det som hände dem är exempel, och det skrevs ner för att varna oss som har världens slut inpå oss."* (1Kor 10:11).

D. Nattvarden och avgudaoffren (10:14-21)

Paulus ska nu visa varför korintierna inte ska delta i offermåltider i avgudatemplen.

1. Nattvarden handlar om delaktighet i Kristi offer (10:14-17)

Han började med att betona att vi i nattvarden är delaktiga i Kristi kropp och blod.

2. Tempeltjänsten handlade om delaktighet i offren (10:18)

Paulus påpekade att prästerna som frambar offren i Herrens tempel i Jerusalem var delaktiga i offren och altaret.

3. Avgudaoffer handlar om delaktighet i demoner (10:19-22)

Paulus påstod att avgudaoffren var riktade till onda andar. Han förbjöd de kristna att ha del i både Kristi bord i nattvarden och i demoners bord i offermåltiderna i avgudatemplen.

E. Praktiska riktlinjer för offerköttet (10:23-30)

Trots att allt kött som såldes på marknaden hade offrats till avgudar så tillät Paulus de troende att äta köttet. Om de däremot stötte på någon troende som för sitt samvetes skull inte kunde äta sådant kött så skulle de avstå. En judekristen kanske inte kunde äta köttet eftersom det var orent och en

nykristen hedning kanske inte kunde äta köttet eftersom han kunde dras in i avguderier igen.

F. Sammanfattning (8:1,8:11, 9:12, 9:22, 10:23, 10:31-11:1)

Grundprincipen var att det bara finns en Gud som har skapat allt och därför kunde man äta allt kött. Samtidigt skulle man ta hänsyn till dem som av olika anledningar inte ville äta kött som offrats till avgudar. Dessutom fanns en bortre gräns som innebar att man inte fick gå in i ett avgudatempel och delta i själva offermåltiden.

I vår tid har vi en parallell när det gäller människor som blivit kristna från missbrukarbakgrund. Vi bör inte fresta dem så att de faller tillbaka i missbruk.

Vi har vår tids avgudar som på många sätt är lika verkliga som korintiernas. Vi har artister och idrottsstjärnor vars berömmelse kan nå ofattbara höjder. Många människor avgudar sex, makt och pengar. Allt som tar Guds plats i våra hjärtan blir snart en avgud. Men vi är kallade att älska Gud av hela vårt hjärta och med allt vårt förstånd. Man bör även fundera på hur långt vi kristna kan gå i relation till andra religioner samt dagens nyandlighet och samtidigt vara trogna Kristus.

Bakgrund till textstudiet för 1Kor 11:2-16

1. Vad betyder ordet "huvud" - "kefalé"?

- Ett nyckelord till hela avsnittet är betydelsen av ordet "huvud" (grekiska: *kefalé*). *"Nu vill jag att ni ska veta att Kristus är varje mans huvud, att mannen är kvinnans huvud och att Gud är Kristi huvud." (1Kor 11:3).*
- Teologer kan föra fram två betydelser av ordet antingen *"aktörighet, ledarskap, framstående"* – eller – *"källa, ursprung"*. Beroende vilken betydelse ordet har i detta sammanhang får vi olika tolkningar av textens budskap. Jag har tagit del av teologen Wayne Grudem's forskning kring ordet. Han påstår att alla de mest kända specialiserade lexikon för NT-grekiska ger betydelsen *"aktörighet över, ledarskap"* medan inget ger betydelsen *"källa, ursprung"*. Grudem har kollat alla tillgängliga grekiska texter som ligger nära NT i tiden som Septuaginta (LXX), NT, apostoliska fäderna, kyrkofäderna m.m. och betydelsen *"aktörighet, ledarskap"* är klart övervägande. Han hittade bara en eller möjligen två hänvisningar i antik grekiska för betydelsen *"källa, ursprung"* och de kommer från femte

århundradet f.Kr. Sedan återfinns betydelsen "källa, ursprung" fr.o.m. femte århundradet e.Kr.. Alltså har man inte funnit en text, samtida med Paulus, som entydigt använder ordet med definitionen "källa, ursprung".

2. Vad betyder ordet "huvud" (kefalé) i Gamla Testamentet?

Man kan undra varför Grudem utgått från GT som är så gammalt. Det beror på att Septuaginta-översättningen till grekiska gjordes c:a 150 år f.Kr. och var under nytestamentlig tid den Bibel man läste i den kristna gudstjänsten i Romarriket. Det var den Bibel Paulus använde i de grekisktalande församlingarna. Vi ska titta på några av Grudems exempel ur Septuaginta där ordet "huvud" (kefalé) förekommer. Jag citerar Folkbibeln:

*"Herren skall göra dig till **huvud** och inte till svans. Du skall endast vara över och aldrig vara under, om du lyssnar till Herrens, din Guds, bud som jag i dag ger dig för att du skall hålla och följa dem."* (5Mos 28:13).

"Huvudet" betyder här de som leder och svansen de som följer efter. Jämför motsatsen om Israel syndade, då skulle de bli svansen istället (5Mos 28:44, Jes 9:13-16).

- *"Folket, hövdingarna i Gilead, sade då till varandra: Vem vill börja striden mot ammoniterna? Den som gör det skall vara **huvud** över alla som bor i Gilead."* (Dom 10:18).

Det visade sig i att de ville att Jefta, som blev domare i Israel, skulle leda folket och vara deras "huvud" (Dom 11:8-11).

- David sa: *"Du räddade mig ur mitt folks strider, du bevarade mig till ett **huvud** för hednafolk, folkslag jag inte kände blev mina tjänare."* (2Sam 22:44).

Kung David fick en upphöjd, ledande ställning av Gud (jfr Ps 18:44).

- *"Därefter samlade Salomo de äldste i Israel och alla **huvud**männen för stammarna..."* (1Kung 8:1).

Huvudmännen för stammarna hade en ledande ställning i sina stammar (se även Jes 7:8-9, Jer 31:7).

3. Vad betyder ordet "huvud" (kefalé) i Nya Testamentet?

- *"Den kraften lät han verka i Kristus när han uppväckte honom från de döda och satte honom på sin högra sida i himlen, högt över alla härskare, makter, krafter och herradömen och alla namn som kan nämnas, inte bara i denna tidsålder utan också i den kommande. Allt lade han under hans fötter, och honom som är **huvud** över allting gav han till församlingen som är hans kropp, fullheten av honom som uppfyller allt i alla." (Ef 1:20-23).*
Helt klart handlar sammanhanget om att Kristus är upphöjd och regerar över sina fiender samtidigt som han är huvudet för sin kropp.
- *"Nej, vi ska hålla fast vid sanningen i kärlek och på alla sätt växa upp till honom som är **huvudet**, Kristus. Av honom fogas hela kroppen samman och hålls ihop genom det stöd som varje led ger, med den kraft som är fördelad åt varje enskild del. Så får kroppen sin tillväxt och bygger upp sig själv i kärlek." (Ef 4:15-16).*
Kristus är upphöjd samtidigt som han är huvudet från vilket hela kroppen får sin näring (jämför Kol 2:18-19).
- *"Ni hustrur, underordna er era män så som ni underordnar er Herren. En man är nämligen sin hustrus **huvud**, liksom Kristus är församlingens **huvud** och själv Frälsare för sin kropp. Så som församlingen underordnar sig Kristus, så ska kvinnorna i allt underordna sig sina män. (Ef 5:22-24).*
Paulus gav själv betydelsen av "huvud" när han sa att kvinnorna skulle underordna sina män så som församlingen underordnar sig Kristus. Samtidigt är det av betydelse att komma ihåg mannens kallelse i det kristna äktenskapet: *"Ni män, älska era hustrur, så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den." (Ef 5:25).*
- *"Och han är **huvudet** för sin kropp, församlingen. Han är begynnelsen, den förstfödde från de döda, för att han i allt skulle vara den främste." (Kol 1:18)*
Versen handlar om att Kristus är upphöjd.
- *"och i honom är ni uppfyllda, han som är **huvudet** över alla härskare och makter". (Kol 2:10)*
Kristus är huvudet som regerar över sina fiender.
- *"Nu vill jag att ni ska veta att Kristus är varje mans **huvud**, att mannen är kvinnans **huvud** och att Gud är Kristi **huvud**." (1Kor 11:3).*
Utifrån detta ordstudium av ordet "huvud" (kefalé) i GT och NT tycks det

vara stor övervikt för betydelsen "aktörighet över" eller "ledarskap". En vanligt förekommande invändning är att man får problem med treenigheten, eftersom Gud är Kristi huvud, om betydelsen för "kefalé" skulle vara "aktörighet över" eller "ledarskap". Det svar som de tidiga kyrkofäderna gav var att Fader, Son och Helig Ande är en Gud i essens, i sitt väsen, men inte i uppdrag och roller. Fadern sände Sonen som ödmjukade sig och blev lydig ända till döden (Fil 2:5-8), och även här i Första Korintierbrevet kan vi se att Sonen frivilligt underordnar sig Fadern: *"Och när allt blivit lagt under honom, då ska Sonen själv underordna sig den som har lagt allt under honom, så att Gud blir allt i alla."* (1Kor 15:28). På ett liknande sätt skulle man och kvinna ha samma värde men olika roller.

4. Huvudbonader under första århundradet

För att kunna sätta oss in i hur korintierna uppfattade Paulus undervisning är det av stor betydelse att undersöka de kulturella aspekterna av hårmode och huvudbonader. Jag har använt teologen Michael Marlowe som studium av detta på bible-researcher.com

- Kvinnor i första århundradet hade långt hår
Detta gäller för alla tre aktuella kulturer d.v.s. den romerska, grekiska och judiska kulturen. Ofta var håret uppsatt under olika slags huvudbonader.
- Tempelprostituerade hade inte avrakat hår
En vanlig förklaring till 1Kor 11 har varit att tempelprostituerade med avrakat hår borde täcka sina huvuden för att visa att de nu omvänt sig. Men trots att det finns gott om bild och textmaterial från första århundradet har vi inga bevis för att tempelprostituerade hade avrakat hår.
- De romerska och grekiska kvinnorna hade ofta en sorts slöja
Man kan slå fast att någon form av slöja var vanlig bland romerska och grekiska kvinnor, framför allt gifta kvinnor, när de vistades utanför hemmet.

Medeklasskvinna med ett sorts nät på huvudet - Pompeji

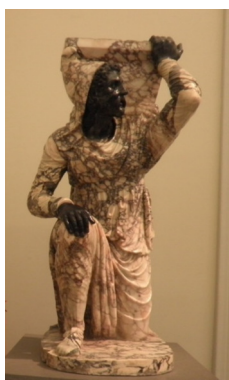
Ett par där kvinnan har en slags huvudbonad - Pompeji

Dansande menad i Dionysuskulten – Grekisk c:a 330 f.Kr.

Menader var prästinnor som var ledande i Dionysuskulten (se bakgrundsstudiet). De dansade och kom i extas. Bilden visar hur denna kvinna inte var beslöjad utan håret slängde fram och tillbaka i den extatiska dansen. Vi har antagit att en stor del av de moraliska problem som fanns i församlingen i Korint kunde ha med Dionysuskulten att göra och i så fall blir det begripligt att Paulus behandlade detta ämne i brevet.

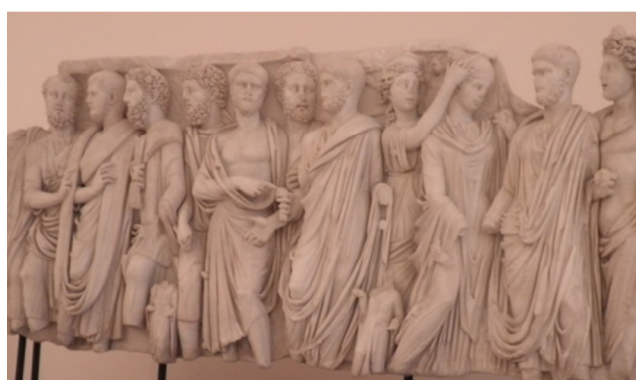
- De judiska kvinnorna beslöjade alltid huvud och ansikte utomhus
Det finns belägg från flera texter att den judiska kvinnan alltid var beslöjad utanför hemmet och att även hennes ansikte doldes.
- Männen hade genomgående kort hår under första århundradet.
Säkert fanns det undantag. Hos judarna fanns ett fåtal som var nasirer och inte fick klippa sig under den period som nasirlöftet gällde (Apg 18:18).
- Männen hade bart huvud utom vid arbete och dåligt väder
- Avgudaprästerna hade ibland täckt huvud

Barbar som utför ett arbete - Pompeji

Ett par där mannen t.h. är kortklippt - Pompeji

Sarkofag som kallas bröderna. Männen var kortklippta - Pompeji

- Judiska män beslöjade inte sina huvuden vid gudstjänsten
Tvärt emot vad man tidigare trott så beslöjade inte de judiska männen sina huvuden när de bad och läste ur GT. Det mesta tyder på att denna praktik startade bland judarna först under det tredje århundradet e.Kr.
- Judisk kultur präglade relationen man och kvinna i den kristna gudstjänsten
Mycket talar för att den judiska kulturen påverkade församlingarna under Paulus tid. Den kristna församlingen hade fötts i Jerusalem och alla de första kristna var judar. Paulus var själv jude och han predikade genomgående först evangeliet för judar i synagogan innan han gick till hedningarna, detsamma skedde i Korint (Apg 18:4-7). Alltså var det inget kontroversiellt som Paulus förde fram, utan helt enligt kulturell praxis.

V. Undervisning om gudstjänstfirande (11:2-14:40)

De följande fyra kapitlen ger en undervisning om den kristna gudstjänsten.

A. Kvinnan och mannen i församlingen (11:2-16)

Paulus började med att ta upp en undervisning om relationen mellan kvinnor och män i gudstjänsten. Här möter vi ett av de mest kontroversiella avsnitten i hela NT, eftersom dagens definition av manligt och kvinnligt blir alltmer luddigt.

1. Kvinnans huvudbonad (11:2-6)

- Paulus hänvisar till en tradition (11:2)
Paulus använder ett uttryck som syftar på att han fört vidare en tradition som fanns i andra församlingar (1Kor 11:2, 11:16, 11:23, 15:3)
- Roller för Gud, Kristus, man, kvinna (11:3)
Här tycks det som att Paulus beskriver något som har med ledande roller att göra (se studiet över "huvud" i punkt 1, 2, 3 på sidan 18-21).
- Man och kvinna och huvudbonad i gudstjänsten (11:4-6)
En man skulle inte be eller profetera med något på huvudet. En kvinna skulle däremot ha något på huvudet i gudstjänsten.

2. Argument från skapelseordningen (11:7-12)

- Mannen skulle tillbe barhuvad (11:7-10)
Mannen skulle be barhuvad men inte kvinnan. Paulus sa att det berodde på skapelseordningen : *"En man bör inte ha något på huvudet, eftersom han är Guds avbild och ära. Men kvinnan är mannens ära, för mannen kommer inte från kvinnan utan kvinnan från mannen. Och mannen skapades inte för kvinnan, utan kvinnan för mannen."* (1Kor 11:7-9). Paulus syftade på hur Gud skapade Eva av Adams revben för att vara hans medhjälpare och like (1Mos 2:25).
- Man och kvinna kommer ur varandra (11:11-12)
Samtidigt finns en ömsesidighet eftersom kvinnan kom av mannen och mannen blir idag till genom kvinnan.

3. Argument från naturen (11:13-16)

- Naturen var något som grekerna byggde uppfattningar från
För korintierna var det inte så konstigt att Paulus hänvisade till naturen eftersom stoikerna byggde flera filosofiska argument på naturen.

- Kvinnan hade långt hår och mannen kort
Paulus ansåg att detta hårmode var så allmänt utbredd att det borde vara en självklarhet för alla.

B. Nattvarden (11:17-34)

1. Problem i gudstjänsten (11:17-22)

Paulus beskrev en situation där mötena var mer till skada än nytta (1Kor 11:17). Han nämner om stridigheter och uppdelning i falanger, ett ämne som han berört ingående i de första kapitlen i brevet (1Kor 1:11-13). Ett annat problem som han tog upp handlade om frosseri och själviskhet. Vid den gemensamma måltiden, som liknade ett knytkalas, så satt vissa personer och kalasade på sin egen mat medan andra blev helt utan. En del drack dessutom vin så att de blev berusade (1Kor 11:21-22). Situationen vid mötena blev så illa att man inte kunde fira nattvarden (1Kor 11:20).

2. Konsekvens och lösning (11:30-34)

Paulus påstod att konsekvensen av problemen i församlingen resulterade i en fostrande dom från Gud. Paulus sa att detta var orsaken till att ovanligt många blivit sjuka och att några hade dött (1Kor 11:30-32). Den praktiska lösningen som han föreslog gick ut på att de troende skulle vänta in varandra och äta sin måltid gemensamt (1Kor 11:33-34).

C. Nattvardens innebörd (11:23-29)

Vi ska titta lite mer ingående på nattvardens innebörd, ett ämne som kristna sett lite olika på i olika kyrkor.

1. Nattvardens innebörd kom från Herren Jesus själv (11:23)

Paulus sa att det han undervisade om nattvarden var något han fått från Herren Jesus själv. Troligen menade han att det var Jesus som instiftat nattvarden, som vi läser i evangelierna.

2. Varför firades nattvarden?

Jesus betonade att nattvarden skulle firas till minne av honom och hans offer (Luk 22:19, 1Kor 11:24-25). Vi vill fira nattvarden som Jesus firade den första gången med sina lärjungar. Han satt där livs levande i sin kropp när han sa att brödet var hans kropp och att vinet var hans blod. Naturligtvis talade han om sin kommande offerdöd som inföll några timmar senare på korset. Vi förstår därför att brödet och vinet var huvudsakligen symboler för hans kropp och blod (Mark 14:22-26, Luk 22:14-20).

- **Påskalammet**

I Lukasevangeliet kan vi se att Jesus gjorde en koppling mellan sitt lidande och påskalammet (Luk 22:14-16). Jesus offrades ju på påsken och nattvarden instiftades vid påskmåltiden. Även Paulus kallade Jesus för vårt påskalammet (1Kor 5:6-8). Bakgrunden till påskalammet var att Gud skulle befria Israels folk från slaveriet i Egypten. Samtidigt gick Guds domar över Egypten. Den sista plågan innebar att alla förstfödda söner i Egypten skulle dö. Gud sa till Mose att Israels folk skulle skonas om de slaktade ett lamm och strök lammets blod på dörrposterna till sina hus (2Mos kap 11-12). Vi är i en liknande situation eftersom alla människor är syndare och står med skuld inför Gud (Rom 3:19, 23) och människan ska en dag dömas (Rom 2:1-16). Men det finns frälsning, befrielse och förlåtelse för alla människor och det är här Jesus offer som vårt påskalammet kommer in i bilden. Det är Jesus blod som renar oss från all synd (1Joh 1:7) och vi behöver, så att säga, ha vårt påskalammets blod runt våra dörrposter och våra liv för att kunna räddas undan den kommande domen.

- **Förbundsblodet**

Jesus talade om sitt blod som ett förbundsblod (Matt 26:28, Mark 14:24, Luk 22:20, 1Kor 11:25). Det innebär att Jesus offer var ett förbundsoffer, något som garanterade att alla löften som Gud gett verkligen uppfylls i det nya förbundet. Det grekiska ordet för förbund (diathéké) betyder också testamente. Även i Hebreerbrevet ser vi att Jesus offer var ett förbundsoffer. Författaren av brevet påpekade att den som skrivit ett testamente måste dö innan det utlovade arvet kunde delas ut (9:15-18). Därför måste Jesus offras innan vi människor kunde få del av det nya förbundets löften.

- **Nattvarden är en predikan och ska firas värdigt Herren**

Paulus sa att nattvarden kommer att tala om Jesus offer ända tills han kommer tillbaka (1Kor 11:26). Nattvarden förespeglar en kommande fest när Jesus upprättar allt. Jesus talade om en fest som skulle fullbordas i Guds rike (Matt 26:29, Luk 22:15-16).

I Korint kunde de inte fira nattvarden pga all röra i mötet (1Kor 11:20). Det var verkligen inte värdigt Herren och det som skedde var därför en synd mot Herrens kropp och blod (1Kor 11:27-29). Vi behöver komma ihåg att brödet är en delaktighet i Kristi kropp och bägaren en delaktighet i hans blod (1Kor 10:16-17). Samtidigt är det just förlåtelsen genom Jesus offer som gör oss värdiga att fira nattvarden på rätt sätt.

D. Andens gåvor i församlingen (12:1-14:40)

1. Andens gåvor och Kristi kropp (12:1-31)

- **Anden i motsats till avgudarna (12:1-3)**

Vi har anat att avguderiet och särskilt Dionysuskulten har haft ett stort inflytande över några medlemmar i församlingen. I den kulten ingick extatisk dans och det finns uppgifter om att den exstasen kunde resultera i någon form av tungotal och liknande. Paulus sa att de tidigare oemotståndligt drogs till de stumma avgudarna (1Kor 12:2). Han vill markera en gräns mot avguderiet, även mot sådant som handlade om starka andliga upplevelser. *"Därför ska ni veta att ingen som talar genom Guds Ande säger: "Förbannelse över Jesus", och att ingen kan säga "Jesus är Herren" annat än i kraft av den helige Ande."* (1Kor 12:3). Att bekänna att Jesus är Herren innebar dels att han har all makt men också att han var den troendes herre.

- **Enhet och mångfald (12:4-11)**

Paulus undervisade om enheten i Gud och i Kristi kropp samtidigt som han visade på en mångfald av gåvor och tjänster. Vi ser i andra delar av NT att det finns fler andliga gåvor och tjänster (Rom 12:3-8, Ef 4:7-13). Paulus betonade att gåvorna skulle vara till nytta för Kristi kropp d.v.s. församlingen (1Kor 12:7, 14:12). Tanken är att en gåva borde leda till en funktion eller tjänst i Kristi kropp. Han lärde att det var Anden som gav gåvor efter sin vilja till var och en (1Kor 12:11). Detta innebär att varje troende har minst en gåva.

- Alla troende, oavsett bakgrund, var döpta i Anden och lemman i Kristi kropp (1Kor 12:12-13). När Petrus förklarade andedopet på pingstdagen såg vi samma undervisning. Villkoret för att få del av Anden var omvändelse och dop i Jesus namn (Apg 2:38). Jesus ställde själv upp samma villkor för att få del av Anden, nämligen att tro på honom (Joh 7:37-39).

- **Samband mellan gåvor och tjänster (12:14-30)**

Paulus drog en direkt parallell mellan hur Gud skapat människokroppen och hur Gud format församlingen, Kristi kropp. I människokroppen finns många organ med olika gåvor eller förmågor. Alla dessa har viktiga uppgifter i vår kropp för att kroppen ska fungera normalt. På samma sätt är alla gåvor och tjänster viktiga för Kristi kropp.

- **Vårt förhållningssätt till Andens gåvor (12:31)**

Paulus uppmanade de troende att vilja få fler gåvor och särskilt gåvor som var till stor nytta i församlingen (1Kor 14:1, 14:12).

2. Andens gåvor och kärleken (13:1-13)

- **Andliga gåvor utan kärlek är värdelösa (13:1-3)**

Paulus överraskade med att säga att oavsett vilka andliga gåvor man har så är de utan värde om man saknar kärlek. Kärlek är ju en frukt av Anden (Gal 5:22). Detta innebär att vi behöver vara fyllda av Guds Ande om gåvorna ska kunna fungera rätt i en församling.

- Kärleken beskrivs i ljuset av nådegåvornas funktion (13:4-7)

Det är viktigt att vi läser detta vackra kapitel i sitt sammanhang. När vi ser vad kärlek inte är så förstår vi varför nådegåvorna utan kärlek kunde vara skadliga: *"..Kärleken avundas inte, den skryter inte, den är inte uppblåst. Den betar sig inte illa, den söker inte sitt, den brusar inte upp, den tänker inte på det onda. Den gläder sig inte över orätten.." (1Kor 13:4-6).*

- Kärleken är evig och därför större än gåvorna (13:8-12)

Att kärleken är evig förstår vi av att Gud är kärlek (1Joh 4:8, 16) och att det funnits kärlek i gudomen innan Gud skapade universum (Joh 17:24). Nådegåvorna hör till tiden innan Jesus kommer tillbaka, då när allt ska fullbordas.

- Endast tro, hopp och kärlek ska bestå (13:13)

"Så består nu tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken." (1Kor 13:13). Det handlar om en fullbordad tro som är förankrad i Jesus Kristus. Det handlar om ett fullbordat hopp i Jesus Kristus. Kärleken är störst för Gud är kärlek.

3. Profetians gåva i Nya Testamentet

I kapitel 14 undervisar Paulus om profetians plats och funktion i gudstjänsten. Vi ska därför undersöka detta ämne lite djupare. Jag har tagit del av teologen Grudems undervisning i ämnet. Han har skrivit en avhandling som heter: *The gift of prophecy in 1 Corinthians*.

- **Profeter i GT**

GT betraktades bland de kristna som Guds ord. Om en profetia i GT inte uppfylldes betraktades den som en falsk profetia (5Mos 18:18-22, 1Kung 22:26-28). Profeten skulle tala Guds ord även om ingen ville lyssna (Hes 2:7).

- **Apostlarna i NT och profeterna i GT**

Jesus kallade lärjungar som han kallade apostlar (Mark 3:13-19). Det finns en stor likhet mellan GT:s profeter och NT:s apostlar. Aposteln Paulus var övertygad att han förmedlade Guds ord till människor (Gal 1:8-9, 11-12, 1Tess 2:13, 1Tess 4:8). Aposteln Petrus likställde apostlarnas budskap med GT:s budskap (2Pet 3:1-2, 4:15-16). När en apostel inte var närvarande så hänvisades inte de troende i första hand till NT:s profeter, utan till det skrivna Gudsordet (2Tim 3:16-17, 2Pet 1:19-21, 3:15-16). Allt detta får oss att ana att NT:s profeter hade en något annorlunda tjänst än GT:s profeter.

- **NT:s profeter skulle prövas**

Paulus uppmanade församlingarna att pröva alla profetior och behålla det som var gott (1Tess 5:20-21, 1Kor 14:29). Så skulle han inte sagt om GT:s profeter.

- **Profetians syfte i NT**

Profetian kunde förutsäga framtiden (Apg 11:27-28). Men när profeten Agabus förutsa att Paulus skulle fängslas i Jerusalem så fick han rätt i sak men missade i detaljerna om hur det skulle gå till (Apg 21:10-11, 21:27-33). Om man hade prövat hans profetia i efterhand så skulle man behållit det som var gott.

Profetian kunde hjälpa till att avslöja människors situationer och på så sätt föra dem till tro på Kristus (1Kor 14: 24-25).

Profetian var till för att bygga upp församlingen genom uppmuntran, tröst och undervisning (1Kor 14:3, 31).

4. Andens gåvor i gudstjänsten (1Kor 14:1-40)

- **Profetia och tungotal**

Det var framför allt två gåvor som Paulus undervisade om i kapitel 14 och det var profetia och tungotal. Hans poäng var att profetian var överlägsen tungotalet eftersom den byggde upp hela församlingen medan tungotalet enbart byggde upp den som hade gåvan. Därför skulle den som hade tungotalets gåva be om att få gåvan att uttyda sitt tungotal, så att även den gåvan skulle bygga upp församlingen (1Kor 14:1-25).

- **Ordning vid gudstjänsten (14:26-33)**

Vi noterar att flera gåvor var i funktion i gudstjänsten: *"Hur ska det då vara, bröder? Jo, när ni samlas har var och en något att ge: en psalm, en undervisning, en uppenbarelse, ett tungotal och en uttydning. Låt allt bli till uppbyggelse."* (1Kor 14:26). Tungotal var tillåtet om det uttyddes men inte annars.

- **Kvinnornas situation (14:33b-40)**

Dessa verser om att kvinnan skulle tala i församlingen har diskuterats livligt i många år. Paulus berörde detta ämne när han sa att mannen var kvinnans huvud (1Kor 11:3). Han argumenterade utifrån skapelseordningen när han undervisade om att kvinnan skulle ha något på sitt huvud när hon bad eller profeterade i gudstjänsten (1Kor 11:4-10). Ett förslag till tolkning är att kvinnor på den tiden ofta var analfabeter och att kvinnor och män inte satt blandat i gudstjänsten utan på varsin sida av lokalen, som är ganska vanligt ännu idag i Mellanöstern. Det skulle därför uppstå oordning om kvinnorna började ställa frågor till sina män mitt i mötet.

5. Sammanfattning av kapitel 12-14

Anden ger gåvor efter sin vilja till alla troende (12:11)

Alla troende är döpta i den helige Ande (12:12-13)

Det finns många gåvor och funktioner i en kropp (12:14-26)

Gåvornas syfte är att bygga upp Kristi kropp (12:7, 14:12)

Kärleken är viktigare än alla gåvor (12:31, 13, 14:1)

Tungotal ska uttydas i en gudstjänst (14:13)

Uttytt tungotal liknade profetia (14:5)

Profetians gåva var vanlig (14:31)

Profeterna kunde styra sin gåva (14:32)

Profetian måste prövas (14:29)

Profetians syfte var uppbyggelse, uppmuntran och tröst (14:3)

Profetian var en av flera gåvor i bruk i gudstjänsten (14:26-33)

VI. Undervisning om de dödas uppståndelse (15:1-58)

A. Kristus uppstod från de döda (15:1-11)

1. Kristus uppstod i enlighet med Gamla Testamentet (15:1-4)

2. Ögonvittnen från olika tillfällen och olika platser (15:5-11)

Kefas d.v.s. Petrus, de tolv apostlarna, fem hundra personer vid ett och samma tillfälle, Jakob – Jesus halvbror, alla apostlarna d.v.s. en större grupp än de tolv

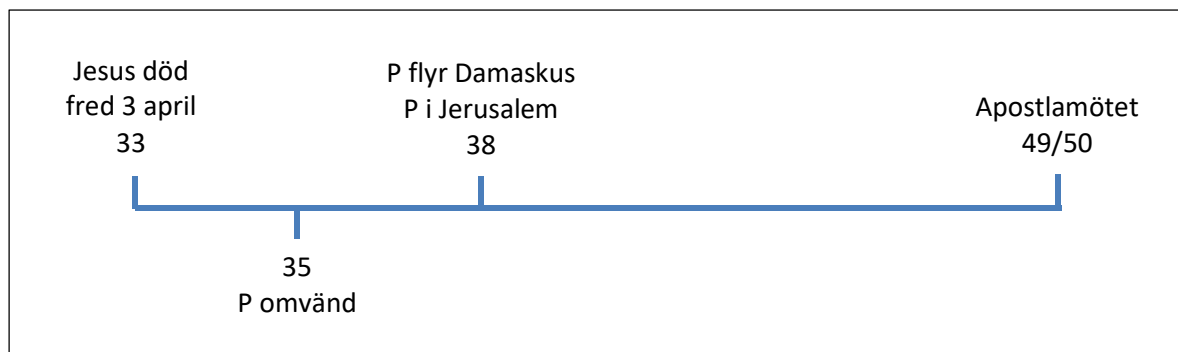
och hit räknades även Paulus som beskrev sig som den som sist fick möta den uppståndne Jesus Kristus. Troligen syftade Paulus på hans omvändelse på vägen till Damaskus (Apg 9).

B. Historiska argument för Jesus uppståndelse

Jag har satt mig in i hur William Lane Craig undervisat om historiska belägg för Jesus uppståndelse från de döda. Craig har doktorerat på just detta ämne. Han ser på hela NT från en historikers perspektiv d.v.s. som vilka dokument som helst från första århundradet och i sin forskning utgår inte från att dokumenten är Guds ord. Han utgår framför allt från 1 Korintierbrevet och Galaterbrevet, som nästan alla forskare anser är genuint Paulinska. Dessutom utgår han från Markusevangeliet, som är det tidigaste evangeliet. Craig har identifierat fyra grundläggande fakta som en klar majoritet av nutida nytestamentliga forskare kring uppståndelsen har kommit fram till. Därefter har han undersökt vilken hypotes som bäst förklarar dessa fyra fakta och den hypotesen är att "Israels Gud uppväckte Jesus från Nasaret från de döda".

Fakta #1: Efter korsfästelsen begravdes Jesus av Josef från Arimatea

- Begravningen bekräftas av en gammal tradition (1Kor 15:3-5). Paulus använder rabbiniska termer för en tradition när han säger att han "meddelat" vad han "tagit emot". På schemat nedan kan man se att Paulus kom till Jerusalem som nykristen bara fem år efter Jesus död och uppståndelse. Han beskrev i Galaterbrevet att han då mötte Kefas (Petrus) och Jakob (Gal 1:18-19). Sannolikt var det då han "tog emot" de fakta han "meddelade" korintierna år 51, när han var i Korint första gången. Det årtalet ligger fast eftersom Paulus stod inför Gallio (Apg 18: 12-17) och Gallio var landshövding i Korint bara ett enda år.
- I Markus är Jesus begravning baserad på en gammal källa. Hela passionsdramat är en enda sammanhängande berättelse och anses vara betydligt äldre än evangeliet.
- Det var mycket osannolikt att en judisk rådsherre skulle begrava Jesus.
- Det finns ingen annan alternativ berättelse om hur Jesus begravdes.

Fakta #2: På söndagen upptäckte några kvinnor att graven var tom

- Detaljerna kring den tomma graven hör till samma gamla källa i Markus.
- Den gamla traditionen, som Paulus hänvisar till i 1Kor 15:3-5, påstår att Jesus blev begravd och att han uppstod. Alltså var graven tom.
- Berättelsen i Markus är enkel och saknar kännemärken på en legend.
- Kvinnors vittnesmål var utan värde i en judisk domstol.
Om någon i det första århundradets Palestina skulle ha hittat på berättelsen om Jesus uppståndelse så skulle man aldrig valt kvinnor som huvudvittnen, eftersom en kvinnas vittnesmål inte ens gällde i judisk domstol. Man skulle ha valt någon av de ledande apostlarna men aldrig kvinnor.
- Anklagelsen att lärjungarna stal kroppen (Matt 28:15).
Det faktum att de judiska motståndarna till uppståndelsen påstod att kroppen var stulen bevisar att graven måste ha varit tom.

Fakta #3: Många uppfattade att de faktiskt mött den uppståndne Jesus

- Paulus lista i 1Kor 15:5-7.
- Jesus visade sig många gånger och på olika platser.
- Jesus halvbror Jakob trodde först inte på Jesus (Joh 7:5).
I listan av alla som mötte den uppståndne Jesus finns personer som inte trodde på honom. Dels Jakob hans egen halvbror, som sedan blev en ledare för församlingen i Jerusalem och dels Paulus som var en fiende till de kristna. Paulus kallar sig för den siste i raden av vittnen (1Kor 15:8-9).

Fakta #4: Lärjungarna blev övertygade trots att de inte förväntade detta

- Judarna hade ingen tro på en död eller uppstånden Messias.
Judarna förväntade sig en segerrik Messias som skulle driva ut romarna och regera som kung i Jerusalem. När Jesus avrättades blev lärjungarna helt desillusionerade.
- Enligt lagen innebar Jesus död en förbannelse.
Sättet som Jesus avrättades på innebar att han var under en förbannelse, enligt judisk uppfattning: *"... ty en Guds förbannelse är den som har blivit upphängd."* (5Mos 21:23).
- Judarna förväntade ingen uppståndelse förrän vid tidens slut.
Många judar trodde på en uppståndelse men först vid tidens slut. Det fanns ingen förväntan att någon skulle uppstå som Jesus gjorde.

Slutsats

Craig ställde sig frågan: Vilken är den bästa förklaringen till dessa fyra fakta? Han kom fram till att den enda förklaringen som täcker in alla delarna och besvarar alla fyra fakta är att Gud uppväckte Jesus från Nasaret från de döda

(Apg 10:39-41). För att väga olika hypoteser mot varandra använde han historikern C. B. McCullagh, som har listat 6 kriterier:

1. Vilken är den bästa förklaringsmodellen?
2. Vilken hypotes har bästa förklaringskraften?
3. Är förklaringen möjlig?
4. Är förklaringen inte påtvingad utan rimlig?
5. Stämmer förklaringen med vedertagen trosuppfattning?
6. Är förklaringen bättre än alla andra förklaringsmodeller?

C. Vår uppståndelse är baserad på Jesus uppståndelse (15:1-58)

När Paulus undervisade om vår framtida uppståndelse gick han hela tiden tillbaka till Jesus uppståndelse. Paulus nämnde två avgörande bevis som stöd för Jesus uppståndelse. För det första så skedde detta i enlighet med Gamla Testamentet (1Kor 15:3-4) och för det andra så listade Paulus många ögonvittnen till uppståndelsen (1Kor 15:5-8).

1. Evangeliet grundar sig på Jesus död och uppståndelse (15:1-4)

Kärnan i evangeliet är just Jesus död och uppståndelse för våra synders skull. Det är genom att vi i tro tar emot evangeliet som vi blir frälsta.

2. Många ögonvittnen bekräftade uppståndelsen (15:5-11)

Se de föregående punkterna A och B.

3. Jesus uppståndelse och vår framtida uppståndelse (15:12-28)

- Huvudorsaken till Paulus undervisning om uppståndelsen.
Efter att har lagt fram belegg för att Jesus uppståndelse verkligen har skett så tar Paulus upp huvudorsaken till sin undervisning om uppståndelsen. Det fanns nämligen en del i församlingen som förnekade en framtida kroppslig uppståndelse av de troende (1Kor 15:12). Vi ser också hur denna uppfattning är en ganska vanlig bland troende i dagens Sverige. Grekerna betonade människans själ men hade en lägre uppfattning av kroppens betydelse. Därför kom också starka reaktioner från åhörare när Paulus undervisade om Jesus uppståndelse (Apg 17:31-32, 26:23-25).
- Jesus uppståndelse är grunden för vår framtida uppståndelse.
Paulus bemötte förnekelsen av en kroppslig uppståndelse med den enkla tesen att om det inte finns någon kroppslig uppståndelse då har inte heller Kristus uppstått. Men Jesus har uppstått som "förstlingen av de avsomnade" d.v.s. Jesus uppstod först och sedan ska alla troende uppstå när Jesus kommer tillbaka (1Kor 15:20-23).
- Adam och Kristus

"Liksom alla dör i Adam, så ska också alla göras levande i Kristus."

(1Kor 15:22). Den förste Adam representerade hela mänskligheten så att syndafallet fick ödesdigra konsekvenser för alla (1Mos 3, Rom 5:12). På ett liknande sätt representerade "den siste Adam" d.v.s. Kristus (1Kor 15:45) alla människor när han offrade sig själv för en förlorad värld och vann frälsning åt alla dem som tror på honom.

- Jesus regerar som kung i Guds rike.

Jesus, Guds son, sitter nu på Faderns högra sida och regerar tills alla fiender och även döden lagts under hans fötter. I gamla tider var de fiender som en kung styrde över ingraverade i fotapallen (1Kor 15:24-27, Ps 110:1).

Slutligen ska Sonen frivilligt underordna sig Fadern och Gud ska vara allt i alla (1Kor 15:28).

4. Föredömen som vi ska följa (15:29-34)

- Dop för dödas skull

"Vad uppnår annars de som döper sig för de döda? Om döda alls inte uppstår, varför döper de sig då för deras skull?" (1Kor 15:29). Paulus nämnde dop för de dödas skull i förbifarten och förklarade inte vad han menade och därför har ingen kristen kyrka gjort någon lära av denna vers (Mormonerna döper sig dock för döda släktingars skull). Personligen uppfattar jag det som en rimlig tolkning att fina troende som dött blev föredömen för många. Individer i deras närhet valde att följa deras exempel, bli kristna och låta döpa sig. Detta skulle i så fall passa in i det föregående sammanhanget. Om det inte fanns en uppståndelse så var dessa avlidna kristna förebilder förlorade och kvar i sina synder (1Kor 15:18-19), och varför då döpa sig för deras skull?

- Paulus levde nära döden

Paulus levde sitt liv med vissheten, att om han blev marterad så skulle han uppstå när Jesus kom tillbaka. De troende borde ha samma evighetsperspektiv på sina liv och inte ha ett inomvärldsligt perspektiv, som var vanligt i Romarriket och som är så vanligt i Sverige idag: *"Om jag hade tänkt som människor i allmänhet när jag kämpade mot vilddjuren i Efesos, vad hade jag haft för nytta av det? Om döda inte uppstår kan vi äta och dricka, för i morgon dör vi" (1Kor 15:32).*

5. Kristi uppståndelsekropp och vår framtida kropp (15:35-49)

- Exempel från skapelsen (15:35-41)

Paulus tar olika exempel från skapelsen för att visa att ett frö måste begravas i jorden för att kunna uppstå till nytt liv. Dessutom blir växten helt

annorlunda än det ursprungliga fröet. På ett likande sätt är det stor variation och skönhet bland djurens kroppar och himlakropparna.

- **Vi ska bli lika Kristus (15:42-49)**

Det är hela tiden Kristi uppståndelse som ligger till grund för vår framtida uppståndelse och även dessa verser passar in på den korsfäste Jesus: *"Så är det också med de dödas uppståndelse. Det som blir sått förgängligt uppstår oförgängligt. Det som blir sått i ringhet uppstår i härlighet. Det som blir sått i svaghet uppstår i kraft"* (1Kor 15:42-43). Pauls drar åter en parallell mellan Adam och Kristus, som han kallar för *"den siste Adam"* och *"den andra människan"*, han som kom från himlen. Precis som vi liknat Adam ska vi på alla sätt likna Kristus. Det är viktigt att se att det är Jesus från Nasaret, som var sann människa, som är han som kom från himlen.

6. Vi förvandlas när Jesus kommer tillbaka (15:50-57)

När Jesus kommer tillbaka så ska först alla de som dött i tron på Kristus uppstå och få en oförgänglig, odödlig kropp, som Jesus har i sin uppståndelse. Därefter ska den generation troende som lever när Jesus kommer tillbaka få samma oförgängliga kropp och alla troende ska därefter för alltid vara hos Herren (1Tess 4:13-18, Fil 3:20-21).

7. Konsekvensen av vårt hopp i Kristus (15:58)

Eftersom det finns en kommande uppståndelse för alla troende så har vi all anledning att arbeta för Herren ända tills slutet.

VII. FÖRMANINGAR OCH HÄLSNINGAR (16:1-24)

A. Insamlingen till församlingen i Jerusalem (16:1-4)

1. Efesus

2. Filippi

3. Tessalonika

4. Berea

5. Korint

Vi förstår från texten att de kristna redan år 57 möttes på söndagen, som var Jesus uppståndelsedag. Det var inte bara korintierna som var med i den stora insamlingen. Paulus nämner instruktioner han gett till galaterna (1Kor 16:1). Han skrev detta brev från Efesus (1Kor 16:8). Han beskrev hur församlingarna i Makedonien (Filippi, Tessalonika, Berea) deltog i insamlingen (2Kor 8:1-7). Vi förstår att flera församlingar skickat delegater som skulle se till att allt blev redovisat på rätt sätt (Apg 20:1-6). Denna insamling var mycket viktig för Paulus och han visste att det var farligt för honom att besöka Jerusalem (Rom 15:25-26, 31, Apg 20:22-24). Paulus var t.o.m. villig att dö för att fullgöra uppdraget (Apg 21:10-14).

B. Paulus resplaner, brevets datering (16:5-9)

Vi inser att Paulus resplaner inte var fixerade när brevet skrevs, som de blev ett antal månader senare (Rom 15:22-32). Vi förstår också att 1Kor var skrivet från Efesus. Vi vet att Paulus var i Efesus år 54-57 och brevet måste ha skrivits i slutet av år 56 eller början av år 57 (1Kor 16:8).

C. Resa för Timoteus, Apollos och några korintier (16:10-18)

Timoteus skulle snart resa till Korint och han var troligen brevbäraren av 1Kor. Trots att Timoteus var känd i Korint (Apg 18:5) så uppmanade ändå Paulus församlingen att ta hand om honom och skicka tillbaka honom (1Kor 16:10-11).

Tydligen fanns en direkt förfrågan från korintierna att Paulus skulle be Apollos att resa till Korint, men Apollos hade för tillfället avböjt (1Kor 16:12). Det visade sig att det var en delegation från Korint som var på besök hos Paulus och de hade naturligtvis informerat honom om situationen i staden (1Kor 16:15-18). Sannolikt hade de haft med sig ett brev till Paulus med specifika frågor som Paulus besvarade (1Kor 7:1, 8:1, 16:12).

D. Hälsningar (16:19-24)

1. Paulus nära vänner Priska och Akvila (16:19)

Paulus hade träffat det här paret när han kom ensam till Korint år 51 och han jobbade tillsammans med dem i 1 ½ år (Apg 18:1-3, 11). Därefter reste de med Paulus till Efesus (Apg 18: 18). I Efesus fick Priska och Akvila betyda mycket för Apollos under hans tidiga tjänst för Herren (Apg 18: 24-28). Tydligen hade de ganska gott ställt och kunde ha eget hus på de platser de bodde, eftersom Paulus hälsade både till och från deras husförsamlingar. Vi ser också att de flyttade runt en hel del.

PLATSER	ÅRTAL	BIBELSTÄLLE
Akvila och Priska i Rom	Före år 51	(Apg 18:1-3)
Akvila och Priska i Korint	år 51-52	(Apg 18:1-3, 11)
Akvila och Priska i Efesus	år 52-57	(Apg 18: 18, 1Kor 16:19)
Akvila och Priska tillbaka i Rom	c:a år 57	(Rom 16:3-5)
Akvila och Priska tillbaka i Efesus	c:a år 67	(2Tim 4:19)

Paulus lärde verkligen känna Priska och Akvila. De hade jobbat ihop som sadelmakare/tältmakare i Korint i 1 ½ år och i Efesus i tre år (Apg 18:1-3, 11, 20:31-35).

2. Situationen för den som inte älskade Jesus (16:22)

Paulus sa att den som inte älskade Jesus var under en förbannelse (1Kor 16:22). Det är sannolikt så att Paulus pekade på den situation som judarna levde under i gamla förbundet. Korintförsamlingen startade i synagogan och de troende blev förföljda av judar som förkastade evangeliet (Apg 18:5-17). Paulus lärde att den som försökte bli rättfärdig inför Gud genom att följa Mose lag kom under förbannelse. Han lärde också att den korsfäste Kristus blev en förbannelse i vårt ställe så att vi skulle bli fria och få Guds Ande och välsignelse (Gal 3:10-14).

3. Paulus sluthäsning

"...Marana tha! Herren Jesu nåd vare med er. Min kärlek är med er alla i Kristus Jesus." (1Kor 16:22-24).

Marana tha är arameiska och betyder: "Vår Herre, kom!"